

Praznik bl. A. M. Slomška

PRIROČNIK

29

KDOR UBOGIM DARUJE, BOGU POSOJUJE
(bl. A. M. Slomšek)

Tridnevica
Na čast blaženemu Antonu Martinu Slomšku

MARIBOR 2010

29. Praznik bl. A. M. Slomška

KDOR UBOGIM DARUJE, BOGU POSOJUJE

avtorji: nadškof dr. Franc Kramberger, dr. Marjan Turnšek, Miha Herman, Jože Goličnik

odgovarja: Jože Goličnik, stolni kanonik

izdajatelj: Nadškofija Maribor, Pastoralna služba

založnik: Slomškova družba d.o.o.

lektoriranje: dr. Fanika Kranjc – Vrečko

prelom in priprava za tisk: Andrej Šauperl

naklada: 850 izvodov

– Iz Slomškovega življenja...

- 1800 – rojen na posestvu Slom v vasi Uniše, župnija Ponikva (26. 11.)
- 1811 – odšel v mestne šole: Celje, Ljubljana, Senj, Celovec
- 1821 – vstopil v bogoslovje v Celovcu
- 1824 – v Celovcu posvečen v duhovnika (8. 9.); novo mašo pel v Olimju (26.9.)
- 1825 – kaplan na Bizeljskem
- 1827 – kaplan v Novi Cerkvi (21. 3.)
- 1829 – spiritual v krško-lavantinskem bogoslovju v Celovcu
- 1838 – nadžupnik in dekan v Vuzenici (27. 10)
- 1844 – kanonik v Št. Andražu (1. 10)
- 1846 – opat in mestni župnik v Celju (25. 4.)
- 1846 – posvečen za lavantinskega škofa v Salzburgu (5. 7.)
- 1859 – prenos škofijskega sedeža v Maribor (4. 9.)
- 1859 – otvoritev bogoslovja v Mariboru (14. 10.)
- 1862 – umrl v Mariboru (24. 9.)
- 1926 – začetek škofijskega procesa za beatifikacijo (25. 3.)
- 1941 – prenos Slomškove krste iz grobnice na mestnem pokopališču (danes Ljudski vrt) v kriptu frančiškanske cerkve (21. 6.)
- 1978 – prenos krste v grobnico v stolnici (7. 10.)
- 1995 – ekshumacija in prenos krste v kapelo Sv. Križa v stolnici
- 1996 – Papež Janez Pavel II. Potrди herojske kreposti škofa A. M. Slomška (13. 5.)
- 1996 – Papež Janez Pavel II. Obišče stolnico in moli na Slomškovem grobu (19. 5.)
- 1998 – Papež Janez Pavel II. Potrди in sklene postopek za Slomškovo beatifikacijo (3. 7.)
- 1999 – drugi pastoralni obisk papeža Janeza Pavla II. In Slomškova beatifikacija (19. 9.)

UVOD

KDOR POTREBNEMU DARUJE, BOGU POSOJA

Slomškov odbor vsako leto določi vsebino in pripravi gradivo za obhajanje tridnevne duhovne priprave na Slomškovo nedeljo. Vsako leto si priključimo v spomin pomemben dogodek iz Slomškovega življenja, iz njegove bogate duhovne zakladnice pa vzamemo hrano evangeljskih nauk za potešitev duhovne lakote in žeje. Letos se bomo pri tridnevnicu spomnili, da bo konec novembra 210. obletnica Slomškovega rojstva. Ob letu krščanske dobrotelčnosti in solidarnosti bomo šli v šolo k blaženemu Antonu Martinu, da se pri njem naučimo prave ljubezni.

Naš sveti oče Benedikt XVI. ob sklepu svoje okrožnice *Bog je ljubezen* pravi: »Ozrmo se na svetnike, na tiste, ki so ljubezen uresničevali na zgleden način. Posebno mislimo pri tem na sv. Martina iz Toursa, na vojaka, ki je pozneje postal menih in škof: kakor ikona ponazarja nenadomestljivo vrednost osebnega pričevanja ljubezni ... A koliko drugih pričevanj bi mogli navesti iz zgodovine Cerkve ... Svetniki so resnični nosilci svetlobe v zgodovini, ker so ljudje vere, upanja in ljubezni« (40). Ponosni in veseli smo, da je tej vrsti priključen naš prvi blaženi: Anton Martin Slomšek. »Najodličnejša med svetniki je Marija, Gospodova mati in ogledalo vse svetosti. V Lukovem evangeliju jo vidimo v ljubečem služenju sorodnici Elizabeti. 'Moja duša povečuje Gospoda,' pravi pri tem obisku in s tem izraža celoten program svojega življenja« (41).

Prvi dan tridnevja pred Slomškovo nedeljo, ki jo bomo letos praznovali zadnjo nedeljo v septembru pred Slomškovo rojstno hišo na Ponikvi, se bomo spomnili 210. obletnice njegovega rojstva. Miha Herman, župnik na Teharjah, nekdanji župnik Slomškove rojstne župnije, se v svojem razmišljanju na prvi dan tridnevnicu ustavi ob 210. obletnici rojstva Antona Martina Slomška, ki tako razmišlja o svoji mladosti: »Srečna ura našega rojstva, v kateri smo luč sveta zagledali, srečna ura našega krsta, skozi katerega smo otroci Božji in udje svete Cerkve postali. Srečna mati, srečni oče, ki ste me skrbno redili! Blagoslovljeni moji dobri učitelji, ki ste me prave vere in krščanskega življenja učili.«

V tem zapisu vidi avtor temeljne vrednote, ki jih je Slomšek gojil in so pomembne tudi za našo prihodnost. Slomšek je vesel svojega življenja, hvaležen je za vero, zahvalo izreka staršem in učiteljem. To so vrednote, za katere bomo po priprošnji blaženega Antona Martina Slomška iskreno prosili.

Na Slomškov rojstni dan za nebesa je drugi dan priprave. Mariborski nadškof pomočnik dr. Marjan Turnšek v svojem premišljevanju razmišlja o Slomškovi globoki veri. Pove nam, da je povezan s Kristusom. Evharistija je njegova vsakdanja hrana. Evharistija ga povezuje v občestvo ljubezni, v katerem se razodeva njegovo obsežno in raznoliko karitativno delo. Ni občutljiv le za stvarno uboštvo ampak tudi za duhovno revščino. Karitativno delo mu je nadaljevanje bogoslužja, življenjsko pričevanje pa potrditev njegovega oznanjevanja.

Mariborski nadškof metropolit dr. Franc Kramberger tretji dan priprave spregovori o dobrotelčnosti v življenju in delu blaženega Antona Martina Slomška. Njegovo razmišljanje je vtakano v vsebino novega pastoralnega leta. Slomšek je že kot dijak dve leti svoj zajtrk prepuščal sošolcu, ki si zaradi revščine tega ni mogel kupiti. Kot bogoslovec je svoje študijske kolege prostovoljno učil slovenščine. Nedeljske šole so bile ljubezen njegovih kaplanskih in župnijskih let. Za revne in nadarjene dijake je kot škof med duhovniki zbiral denar za njihovo preživljanje. Iz te zamisli se je rodilo dijaško semenišče *Maximilianum* v Celju, *Victorinum* v

Mariboru, pozneje pa v Mariboru skupen večji zavod *Maximilianum-Victorinum*. Ustanovil je Mohorjevo družbo. Ob misijonih je spregovoril beračem in zapornikom. Za ogrožena dekleta je v Mariboru ustanovil podporno družbo krščanskih gospa, z načrtom, da ji kmalu pridruži še podobno družbo krščanskih mož za podporo revnim fantom. Njegova pastirska beseda se je dotikala pomembnih družbenih vprašanj: alkoholizem, zdravje, šolstvo, gospodarske razmere. Življenje in delo razodevata, da je dosledno živel, kar je učil, in kar je drugim priporočal, je sam delal.

Razmere so danes drugačne, kot so bile v Slomškovem času. Stojimo pa pred podobnimi problemi človeške revščine in izključenosti. Slomšek je vedel, kdo je Odrešenik, kdo mu daje moč in oporo. Stopimo tudi mi na njegovo pot!

Jože Goličnik

PRVI DAN, četrtek, 23. september 2010*Miha Herman***210. OBLETNICA SLOMŠKOVEGA ROJSTVA IN KRSTA****Uvod v sveto mašo**

Konec novembra bo minilo 210 let od pomembnega dogodka za ves slovenski narod. To ni bila kaka vojna ali zborovanje ampak rojstvo otroka na kmetiji Slomškovi. Ni odmevalo navzven v širni svet. Njegova vrednost se je kazala šele veliko kasneje v polnem in nesebičnem življenju škofa Antona Martina Slomška, se potrdila ob beatifikaciji našega prvega blaženega in bo odmevala tudi v prihodnjih stoletjih, dokler bomo Slovenci ohranjali svojo vero in kulturo. Njegove vrednosti še vedno nismo v polnosti doumeli. Vsakoletna tridnevica pred Slomškovim godom in obhajanje njegove nedelje v Cerkvi na Slovenskem skuša prispevati droben delček k polnejši podobi tega velikana vere in slovenstva – ne le iz neke domoljubne dolžnosti in kulturne pietete ampak v želji, da bi ga kot svetnika poznali, ga posnemali in se mu priporočali v svojih stiskah in potrebah. Saj prav v tem je smisel razglasitve in češčenja svetnikov. Naša želja in prošnja Bogu pa je, da bi se na Slomškovo priprošnje zgodil in jasno spoznal še en čudež, da bi bil naš blaženi Anton Martin čim prej imenovan sveti Anton Marin. Tako bi bil ne samo Slovencem ampak vsemu svetu dan kot zgled in priprošnjik.

Ko razmišljamo o svetosti, se tudi sami vprašajmo: kako živimo, koliko nas v mišljenju, govorjenju in dejanju vodi duh svetosti, koliko se priporočamo blaženemu Slomšku in se ob njem spreobračamo k Bogu! Obžalujmo svoje grehe in slabotno zavzemanje za svetost ter prosimo Boga odpuščanja.

BERILO: NAŠA VERA PREMAGA SVET

1 Jn 5, 1-5

Berilo iz prvega pisma apostola Janeza.

Preljubi,

¹ Kdor veruje, da je Jezus res Mesija,

je rojen iz Boga;

in vsak, kdor ljubi tistega, ki rodi,

ljubi tudi tistega, ki je od njega rojen.

² Da ljubimo Božje otroke, pa spoznamo po tem,

če ljubimo Boga in izpolnjujemo njegove zapovedi.

³ To je Božja ljubezen,

da se držimo njegovih zapovedi.

In njegove zapovedi niso težke,

⁴ kajti vse, kar je rojeno iz Boga, premaga svet.

In zmaga, ki premaga svet,

je naša vera.

⁵ Kdo premaga svet,

če ne tisti, ki veruje, da je Jezus Božji Sin?

Poslušali smo Božjo besedo

PSALM

16, 1-2.5.7-8.11

Odpev: Varuj me, o Bog, saj se zatekam k tebi.

2 Gospodu pravim: »Ti si moj Gospod,
moja sreča, ničesar ni nad tabo,«

5 Gospod, delež moje dediščine in moja čaša,
ti imaš v rokah mojo usodo. **Odpev**

7 Slavim Gospoda, ki mi svetuje,
tudi ponoči me opominja moje srce.

8 Vedno postavljam predse Gospoda;
ker je na moji desnici, ne bom omahnil. **Odpev**

11 Daješ mi spoznati pot življenja;
polnost veselja je pred tvojim obličjem,
večne radosti na tvoji desnici,
večne radosti na tvoji desnici. **Odpev**

Aleluja: Ostanite v meni in jaz vas, govori Gospod,
kdor ostane v meni, rodi obilo sadu. Aleluja

EVANGELIJ: NEBEŠKO KRALJESTVO JE VREDNO VEČ KO VSE DRUGO

Mt 13,44-46

Iz sv. evangelija po Mateju

Tisti čas je rekel Jezus množicam:

44 »Nebeško kraljestvo je podobno zakladu, skritemu na njivi,
ki ga je nekdo našel in spet skrilo.

Od veselja nad njim je šel in prodal vse, kar je imel,
in kupil tisto njivo.

45 Nebeško kraljestvo je tudi podobno trgovcu,
ki išče lepe bisere.

46 Ko najde en dragocen biser,
gre in proda vse, kar ima, in ga kupi.

To je Kristusov evangelij.

Nagovor

Ob življenju in delu pomembnih osebnosti se radi vračamo v njihovo mladost in ugotavljamo njihove korenine. Ob 210. obletnici Slomškovega rojstva in krsta ter 11. obletnici njegove razglasitve za blaženega, nam je potek njegovega življenja vsaj v grobih obrisih znan. Skušajmo se danes ustaviti ob nekaterih vrednotah, ki jih je on še posebej izpostavljal in živel.

Pravijo, da je tedaj, ob njegovem rojstvu, nad Slomom žarela neobičajna zarja in da so se ljudje spraševali, kakšno znamenje je to. Tega ni mogoče potrditi ali ovreči, vsekakor pa je s

tem rojstvom zasijala slovenskemu narodu nova zarja, ki je napovedala prihod velike osebnosti, še več, svetnika. Še isti dan sta ga krstna botra Uršula Zabukovšek in Simon Korže nesla h krstu v župnijsko cerkev sv. Martina na Ponikvi.

Oče ga je kot prvega od osmih otrok videl za dobrega naslednika na sorazmerno veliki kmetiji, ki je obsegala 50 hektarov. A fant je kazal še mnoge druge sposobnosti, ki jih je mati Marija hitro odkrila: pobožnost, veselje do pisanja in branja, do petja, do duhovništva.

Ob pomoči kaplana Prašnikarja so te kali v njem hitro pognale in vzcvetele. Tudi oče je sprejel dejstvo, da želi Anton v drugačno življenje, četudi je čutil, da za njihovo kmetijo to prinaša postopno usihanje. Štirinajstletni Anton je odšel od doma v šole. Rad se je vračal, še zlasti, dokler je bila še živa mama. Po srcu je bil vedno domoljub. Ko se je vrnil domov s šolanja v Senju, je zapisal: *»O srečni dom, kdo bi si tebe ne želel! Prelepa domovina, kdo bi tebe ne ljubil! Kadar sem se svoje dni kot mlad dijak peljal po morju in sem kratko časa bival v pustem primorskem kraju v goli, kamniti okolici, in se potem vrnil v svojo drago domačijo, ugledal zelene gaje, rodovitno polje in vesele vinske gorice, sem se od veselja razjokal in poljubil zemljo, na kateri je tekla moja zibelka. Toliko ljuba je človeku domača dežela.«*

Po očetovi smrti pa ga je dom čedalje bolj hladno sprejemal in bolj domače je postalo župnišče v Olimju s prijateljem ter vzornim župnikom Jakobom Prašnikarjem. A na Ponikvo je še rad prihajal: kot duhovnik, kot ljudski misijonar, kot škof, tudi še malo pred smrtjo.

Ob spominjanju na svoje mlade dni je zapisal:

»Srečna ura našega rojstva, v kateri smo luč sveta zagledali, srečna ura našega krsta, skozi katerega smo otroci božji in udje svete Cerkve postali. Srečna mati, srečni oče, ki ste me tako skrbno redili! Blagoslovljeni moji dobri učitelji, ki ste me prave vere in krščanskega življenja učili.«

Ustavimo se ob tem kratkem Slomškovem zapisu. Zdi se mi, da je v njem lepo zajel 4 temeljne vrednote: življenje, vera, starševstvo in vzgoja. Na teh je sam veliko gradil in prav te vrednote so nam danes še kako potrebne, saj čutimo, da smo prav tu precej šibki.

1. Slomšek je bil vesel svojega življenja. V njem je videl osnovno vrednoto, ki smo jo po božji milosti in po ljubezni naših staršev prejeli ter smo jo zato dolžni skrbno čuvati in razvijati. Življenje danes mnogim Slovencem, žal, ni vrednota. Drastično upadanje rojstev se je v zadnjih treh letih sicer zaustavilo in znova nekoliko dvignilo, a vendar so statistike v našem narodu še vedno zelo slabe. Večina duhovnikov žalostno ugotavlja, kako se je razmerje med pogrebi in krsti v zadnjih treh desetletjih nagnilo v škodo življenja. Tudi drugi žalostni znaki, kot so samomori, splavi, številne žrtve prometa, veliko alkoholizma, razdrti zakoni in mnogi spori kažejo, kako nam Slovencem življenje zelo malo pomeni, četudi se sicer radi sklicujemo, da smo humana in socialna dežela. Preveč je v nas tudi črnogledosti in zamorjenosti. Kot kristjani bi imeli dovolj razlogov, da na življenje gledamo optimistično, saj zaupamo, da vendar Bog vodi človeško zgodovino. Prosimo blaženega Slomška, naj izprosi več veselja in upanja našemu narodu.

2. Slomšek je bil hvaležen za vero. Znano nam je njegovo vodilo in želja: *»Sveta vera bodi vam luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike.«* Krščansko, katoliško vero je izredno cenil. Primerjal jo je z lučjo, svetlobo. *»Kdor prijatelja izgubi, veliko izgubil, kdor poštenje izgubi, še več izgubi, kdor pa vero izgubi, vse izgubi. Njemu ugasne luč sredi temne noči.«*

Danes pri mnogih kristjanih čutimo, kako jim vera ni več pomemben dejavnik, ni jim več vrednota. Svoje otroke še dajo krstiti, vendar za rast vere v sebi in v mladem rodu ne storijo veliko. V veliki meri sta jim potrošništvo in življenjski materializem zapolnila čas, a jim hkrati tudi zatemnila obzorje. Ni časa za molitev in ne za mašo. V resnici bi morali reči, ni

vere, ni ljubezni do Boga, zato tudi ni prave ljubezni do bližnjega. Slomška bi gotovo današnje stanje slovenske družbe zelo skrbelo. On bi gotovo zelo zavzeto iskal rešitev. Že tedaj je zelo poudarjal vrednost nedelje. Ob tem skušajmo vsaj nekaj storiti, da bi naše nedelje (že ta in prihodnje) bile bolj v krščanskem duhu: da bi redno in zavzeto sodelovali v župniji in da bi tudi kot družina preživeli dan: ob družinski mizi in v lepih družinskih odnosih.

3. Slomšek je izrazil veliko hvaležnost do staršev in učiteljev. Vsem staršem je vztrajno polagal na srce, kako so v življenju otrok oni najpomembnejši vzgojitelji in imajo zato veliko odgovornost za prihodnost in večnost njihovih otrok, s tem pa tudi celotne družbe. Zapisal je: *»Vaš dom, vi starši ljubi, naj bo za vaše otroke, ki so žlahtne mladike vinograda Kristusovega, prva šola, da jih v krščanskem nauku skrbno poučujete in po krščansko vzgajate. Dobra krščanska vzgoja otrok mi največ na srcu leži. Po boljših ljudeh skrbimo za boljše čase.«*

Dobro se je zavedal, da starši ne morejo sami opraviti vsega vzgojnega in izobraževalnega dela. Veliko se je trudil, da bi usposobili dobre vzgojitelje, učitelje in duhovnike. Tako je spodbujal k medsebojnemu sodelovanju: *»Ves trud bo zaman, ako ne stopajo starši z roko v roki z učiteljem. Učitelji sadijo v šoli zveličavne nauke otrokom v glavo in svete kreposti v srce, zalivati in pleti pa jih morajo doma ... Blagor sinu, komur je mati prvi, oče drugi, moder in pošten šolnik šele tretji učitelj.«*

Odnosi v naših družinah in v šolah so se v zadnjih desetletjih korenito spremenili. V nekaterih rečeh na bolje, v mnogih drugih pa na slabše. Nekdanja trdna avtoriteta staršev in učiteljev se je danes zelo zamajala. Vzgoja ni bila nikoli lahka naloga, danes še posebej ne. Toliko vsega ogroža vzgojo, še zlasti versko vzgojo, kot še nikoli: silna zaposlenost, neverno okolje, moralna beda današnje družbe, sredstva obveščanja, ki so zelo daleč od dobre krščanske vzgoje, marsikdaj pa so ji celo zelo nasprotna. Starši se pogosto čutijo nemočne in prepustijo svoje otroke vplivom družbe in medijev, ki pa gotovo ne pripomore k dobri vzgoji. Slomšek je lahko priprošnjik tudi staršem in vzgojiteljem v našem poslanstvu. Obračajmo se v svojih molitvah nanj.

Prošnje za vse potrebe

Bratje in sestre. V življenju blaženega Antona Marina Slomška vidimo uresničene mnoge vrednote. Ko smo hvaležni za njegov zgled, prosimo Nebeškega Očeta:

1. Bl. Anton Martin je bil zavzet ter predan duhovnik in škof. Po njegovem zasluženju in priprošnji daj našemu narodu dobrih dušnih pastirjev in voditeljev Cerkve.
2. Bl. Anton Martin je bil vesel človek in Bogu hvaležen za življenje: Pomagaj nam, da bomo z vero in z upanjem premagovali črnogledost in apatičnost in se bomo znali veseliti življenja.
3. Bl. Anton Martin je bil hvaležen za vero in za pravo vzgojo. Po njem te tudi mi prosimo za starše in druge družinske člane, da bi si znali najti čas za pogovor, vzgojo in pravo sobivanje po naših družinah.
4. Bl. Anton Martin je bil odličen učitelj in vzgojitelj otrokom, mladim in odraslim. Naj nas njegov zgled podpira v iskrenem in vztrajnem prizadevanju za dobro vzgojo mlademu rodu.
5. Bl. Anton Martin je ljubil svoj kraj, svojo domovino in kulturo. Na njegovo priprošnjo pomagaj našemu narodu, da bomo ohranjali domovino, svoj jezik, vero in narodno zavednost.

Nebeški Oče! Blaženi škof Anton Martin Slomšek nam je luč na poti našega krščanskega življenja; naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja, da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali v veri, upanju in ljubezni ter tako gradili tvoje kraljestvo med nami. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

MOLITEV ZA SLOMŠKOVO KANONIZACIJO

Nebeški Oče!

Blaženi škof Anton Martin Slomšek

je luč na poti našega krščanskega življenja.

Naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,

da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali
v veri, upanju in ljubezni in bodo uslišane naše prošnje
za njegovo kanonizacijo.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,
prosi za nas!

DRUGI DAN, petek, 24. september 2010
Slovesni praznik bl. A. M. Slomška

dr. Marjan Turnšek, nadškof pomočnik

SOLIDARNOST IN ODGOVORNOST KOT SAD EVHARISTIJE

Uvod v sveto mašo

Ob prazniku blaženega škofa Antona Martina smo zbrani pri obhajanju svete evharistije. Tako nas tudi danes – kot je tolikokrat v življenju svoje sodobnike – spodbuja k dejavnemu in rodovitnemu obhajanju tega najsvetejšega opravila v življenju kristjana. Še posebej nas vabi, da se s čistim srcem združimo z našim Gospodom pri svetem obhajilu in tako še poglobimo bratsko in sestrsko vez z vsemi, ki podobno kot mi po evharistiji utrjujejo enost z Jezusom Kristusom in tudi z nami. Priznajmo in obžalujmo svoje grehe.

PRVO BERILO: NJIHOV SPOMIN JE VEČEN

Sir 44, 1-7.13-15

Berilo iz Sirahove knjige.

Hvaliti hočem vrle može,
 Naše očete v njih rodovinah!
 Mnogo časti jim je dodelil Najvišji,
 njegovo veličastvo od dni davnine.
 Bili so svetovalci s svojo razumnostjo
 in vidci vseh reči s preroškim darom;
 voditelji narodov s svojimi sveti
 in knezi ljudstva s svojo bistrumnostjo,
 modri govorniki v svojih knjigah
 in predstojniki v svojih službah.
 Izumili so pesmi po pravilih,
 napisali modre izreke;
 možje, bogati in opremljeni z močjo,
 ki so v miru živeli v svojih sodobnikih
 in v njihovih dneh je odmevala njih hvala.
 Bili so polni usmiljenja
 in njih pravična dela se ne pozabijo.
 Na veke ostane njih spomin
 in njihova slava ne ugasne.
 Njihova telesa so bila pokopana v miru,
 a njih ime živi od roda do roda.
 Ljudstva bodo pripovedovala o njihovi modrosti,
 občestvo bo oznanjalo njihovo hvalo.

Poslušali smo Božjo besedo.

PSALM

Ps40(39)2.4a.7-11

Odpev: Glej, prihajam, da spolnim tvojo voljo Gospod.

1. Trdno sem upal v Gospoda,
sklonil seje k meni, uslišal moje vpitje.
V usta mi je položil novo pesem,
hvalno pesem našemu Bogu. **Odpev**

2. Klavnih in jedilnih daritev nisi hotel,
ali ušesa si mi odprl.
Žgalnih žrtev in daritev za greh nisi terjal,
tedaj sem rekel: »Glej prihajam.« **Odpev**

3. Tedaj sem rekel: »Glej prihajam,
v zvitku knjige je o meni pisano:
Spolnjevati tvojo voljo, moj Bog, me veseli
in tvoja postavaje v mojem srcu.« **Odpev**

4. Oznanjeval sem pravičnost v velikem zboru,
glej, svojih ustnic nisem zapiral, Gospod, ti veš.
Tvoje pravičnosti nisem skrival v svoje srce,
o tvoji zvestobi in tvoji moči sem pripovedoval. **Odpev**

DRUGO BERILO: KRISTUSOVA NAGRADA ZA PAVLOVO ZVESTOBO

Berilo iz drugega pisma apostola Pavla Timóteju.

2 Tim 4, 6-8.17-18

Preljubi,
jaz se že darujem in čas moje razveze je blizu.
Dober boj sem dobojeval,
tek dokončal, vero ohranil.
Odslej mi je pripravljena krona pravice,
ki mi jo bo dal oni dan Gospod, pravični sodnik;
pa ne le meni, ampak tudi vsem,
ki v ljubezni pričakujejo njegov prihod.
Gospod mi je pomagal in dal moč,
da bi se po meni oznanjevanje dopolnilo
in bi ga slišali vsi narodi;
otel me je levu iz žrela.
Gospod me bo otel iz vsakega hudega naklepa
in rešil v svoje nebeško kraljestvo.
Njemu slava vekomaj. Amen.

Poslušali smo Božjo besedo.

Aleluja

Aleluja. Jaz sem vinska trta, vi mladike, govori Gospod
Kdor ostane v meni, obrodi obilo sadu. Aleluja

EVANGELIJ: KDOR OSTANE V MENI IN JAZ V NJEM, TA RODI OBILO SADU

Jn 15, 1-8

Iz svetega evangelija po Janezu

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem:

¹»Jaz sem prava vinska trta in moj Oče je vinogradnik.²Vsako mladiko na meni, katera ne rodi sadu, odstrani; in vsako, katera rodi sad, otrebi, da rodi še več sadu.³Vi ste že čisti zaradi besed, ki sem vam jih govoril.⁴Ostanite v meni in jaz v vas.

Kakor mladika sama od sebe ne more roditi sadu,

če ne ostane na trti,

tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni.

⁵Jaz sem trta, vi mladike.

Kdor ostane v meni in jaz v njem,

ta rodi obilo sadu;

kajti brez mene ne morete ničesar storiti.

⁶Če kdo ne ostane v meni,

se vrže ven kakor mladika, in usahne;

in jih poberejo, vržejo v ogenj in zgorijo.

⁷Če ostanete v meni in moje besede ostanejo v vas,

prosite, kar koli hočete,

in se vam bo zgodilo.

⁸V tem je poveličanje mojega Očeta,

da obrodite obilo sadu in postanete moji učenci.«

To je Kristusov evangelij.

Nagovor

Blaženi Slomšek je izredno močno doživljal krstno resničnost povezanosti vseh, vcepljenih v Kristusa. Pogosto se je vračal k podobi iz današnjega evangelija o mladikah in vinski trti in iz nje izpeljeval potrebnost zavedanja, da nihče ni samotar, izoliran otok sredi življenjskega morja, ampak da nas notranje povezuje isti »sok«, ki preko Kristusa prihaja v vsakega kristjana in želi prinesiti »hrano« tudi tistim, ki še niso bili s krstom povezani s trto – Kristusom. Ta povezava ustvarja duhovno vez, ki nas zadolžuje, da se zavedamo odgovornosti in solidarnosti do vsega, kar doživljajo druge »mladike«. To krstno odgovornost in solidarnost Slomšek še dodatno nadgradi s spoznanji ob zakramentu svetega Rešnjega telesa, ki naj bi bil naša pogosta hrana. Ker uživamo vsi isti Kruh, v katerega se skrivnostno spreminjamo, postajamo po njem skrivnostno telo Jezusa Kristusa, ki je občestvo Cerkve.

V pravkar začetem pastoralnem letu želimo razvijati in poglobiti zavest, da nas sveta evharistija vedno znova usposablja za zaznavanje potreb drugih udov skupnega skrivnostnega Kristusovega telesa in nas usmerja v praktična dejanja odgovornosti za življenja drugih ter v solidarnost z njihovimi telesnimi in duhovnimi potrebami. Mnogi v krizi, ki jo še doživljamo, ob izgubi dela prestajajo podobne stiske kot so jih mnogi v Slomškovem času, le na zunaj na drugačen način. Zato naj nas spodbudi Slomškova beseda, da ne bomo uživali Gospodove večerje in njegovega Telesa v lastno obsodbo: »S pogostim svetim obhajilom se združujmo z Jezusom in po njem z vsemi verniki. On sam nas uči: 'Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem' (Jn 6,56). Vesel nad to tesno združitvijo z Gospodom more vsak izmed nas reči s svetim Pavlom: 'Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni' (Gal 2,20). Vsa

tema se mora umakniti iz naše duše, kjer biva Kristus, Luč sveta. S pogostim vrednim svetim obhajilom se verniki med seboj povežejo kot udje enega telesa, katerega glava je Kristus. Vsi smo povezani pri mizi in prejemamo eno jed, tako kralj kot berač, tako bogataš kot revež. Tu ni nihče izključen. 'Naš Zveličar je Cerкви zapustil evharistijo kot znamenje edinosti in ljubezni, s katero je hotel, naj bodo vsi kristjani med seboj združeni in povezani' (tridentinski koncil).«

Na tej osnovi vere v Jezusovo navzočnost v sveti evharistiji je Slomšek neutrudno uvajal že otroke, a tudi odrasle, v soodgovornost za zemeljsko in nebeško veselje. Z besedo in tudi z lastnim zgledom jih je vodil na pota dobrodelne ljubezni in pomoči bližnjim in daljnim. Njegova osebna občutljivost za stiske bližnjih je bila pogosto vidna. Ko so pri Turinekovih v Vuzenici pogoreli jim je podaril štiri mlada goveda, da bi lahko obnovili izgubljeno čredo, ter posodil dva vola, da so lahko tisto leto zorali njive. Da bi se lahko skupno zoperstavili raznim stiskam, je ob različnih prilikah ustanavljal bratovščine ali druga združenja, ki niso imela le molitvenega namena ampak povsem konkretno zbiranje pomoči, naj je šlo za potrebe vojakov na fronti ali za tiste, ki so utrpeli škodo ob poplavalah ali drugih naravnih nesrečah. Ena izmed takšnih ustanov je bila Katoliška družba svetega križa, katere namen je bil boriti se proti telesnemu uboštvu, ki je naraščalo, pa tudi proti duhovnemu, ki je bilo po njegovi oceni še hujše. Razumel jo je kot šolo modrih nasvetov in krščanskih del za nove čase in potrebe. Skrbela naj bi za telesno in duševno uboge, ljudi poučevala o novih pravicah, da bi se lažje obranili krivic, nastopala je proti lažem v časopisju in proti raznim posvetnim »prerokom«, vse pa podkrepila s skupno in zasebno molitvijo. Če samo na to pobudo pogledamo z današnjimi kriteriji, bi lahko sklenili, da gre za neke vrste »skupine za samopomoč« v času materialne in duhovne ogroženosti, ki so bile organizirane po župnijah.

Po Slomškovem zgledu prebujajmo v sebi z Gospodovo pomočjo občutljivost za sodobne stiske bližnjih in oddaljenih. Nebeški Oče, ki je naš in njihov Oče, želi, da se čutimo zanje odgovorni in da solidarno delimo z njimi njihove potrebe, stiske, bolečine in še posebej najtežje probleme, ki jih sami ne bodo mogli rešiti. Če je Slomšek bil posebej pozoren na razširjeni alkoholizem, na potrebe številnih beračev in še zlasti družin, ki so ob teh pojavih najbolj trpele, bomo mi v svojem okolju odkrivali sodobne stiske in odvisnosti, ki jih marsikdaj težje opazimo, a še globlje prizadenejo človekovo dušo in telo.

»Pojdite v miru!« ob koncu svete maše razumimo kot »Poslani ste!« k vsem, h katerim bi Gospod sam rad prišel, se z njimi solidariziral in jim odgovorno pomagal. Amen.

Prošnje za vse potrebe

Nebeški Oče, razsvetljeni s tvojo Besedo te zaupno prosimo:

1. Naj v tesni povezanosti s papežem, škofi in duhovniki postajamo z vsakim obhajanjem svete evharistije bolj čuteče Kristusovo skrivnostno telo sredi sveta.
2. Naj vera po naših župnijskih skupnostih postaja vedno bolj rodovitna v telesnih in duhovnih delih usmiljenja.
3. Naj sadovi slovenskega evharističnega kongresa tudi v novem pastoralnem letu ostajajo živi in se množijo v tvojo slavo in dobro ljudi.
4. Naj dejavno, odgovorno in solidarno življenje kristjanov pritegne vedno nove ljudi v Kristusovo bližino ter prebujajo nove duhovne poklice.
5. Naj se v potrebah čim bolj zaupno priporočamo blaženemu škofu Antonu Martinu, da bo lahko pred vesoljno Cerkvijo čim prej doživel razglasitev za svetnika.
6. Naj bodo vsi naši dragi rajni tudi po naši molitvi deležni polnosti tvojega kraljestva.

Oče vseh ljudi, naj bomo vedno bolj voljno orodje tvoje Ljubezni, ki se preko Kristusa, trte, pretaka v nas, tvoje mladike, da bo naše življenje vedno bolj tebi v slavo in čast, ki živiš in kraljuješ vekomaj! Amen!

MOLITEV ZA SLOMŠKOVO KANONIZACIJO

Nebeški Oče!

Blaženi škof Anton Martin Slomšek

je luč na poti našega krščanskega življenja.

Naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,
da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali
v veri, upanju in ljubezni in bodo uslišane naše prošnje
za njegovo kanonizacijo.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,
prosi za nas!

TRETJI DAN, sobota, 25. september 2010*dr. Franc Kramberger, nadškof metropolit***DOBRODELNOST V ŽIVLJENJU IN DELU BL. A. M. SLOMŠKA****Uvod v sveto mašo**

»Odpri srce, odpri roke, / otiraj bratovske solzé, / sirotam olajšuj gorje,« je zapisal naš pesnik in duhovnik S. Gregorčič. To je klic po dobrodelnosti in solidarnosti do sočloveka.

Po »evharističnem letu«, ki ga je obhajala Cerkev na Slovenskem in ga kronala s prvim slovenskim evharističnim kongresom (13. junija v Celju), in po »letu duhovništva«, ki ga je obhajala vesoljna Cerkev ob 150 - letnici smrti sv. arškega župnika Janeza M. Vianeja, smo septembra začeli novo pastoralno leto, ki je posvečeno dobrodelnosti in krščanski solidarnosti. S to vsebino je prežeta tudi tridnevna priprava na letošnjo »Slomškovo nedeljo«, ki je zaznamovana s spominom na 210. obletnico njegovega rojstva. Tretji dan te priprave ima naslov Dobrodelnost v življenju in delu bl. A. M. Slomška.

Preden nadaljujemo današnjo evharistično daritev, očistimo svoja srca s priznanjem in kesanjem svojih grehov in slabosti, da jo bomo dostojno obhajali Bogu v slavo, bl. Slomšku v priprošnje, sebi pa v duhovni blagor in zveličanje.

BERILO: NAŠA OBILICA NAJ ODPOMORE TISTIM, KI SO V POMANJKANJU

2 Kor 8, 1—5. 9—15.

Berilo iz drugega pisma apostola Pavla Korinčanom.

Naznanjamo vam, bratje,
o božji milosti, dani cerkvam v Makedoniji,
da je v mnogih stiskah, ki so jih skusili,
obilica njih veselja in globočina njih uboštva
obrodila preobilno bogastvo njih radodarnosti;
kajti po svojih močeh pričam, da, preko svojih moči
so dajali iz lastnega nagiba
in so z mnogimi prošnjami nas prosili milosti,
da bi se smeli udeleževati podpiranja svetih;
in ne le, kakor smo upali,
ampak dali so sami sebe najprej Gospodu,
nato pa po božji volji nam.
Saj poznate milost našega Gospoda Jezusa Kristusa,
kako je zaradi vas postal ubog, dasi je bil bogat,
da bi po njegovem uboštvu vi obogateli.
Svèt dajem v tem; to namreč koristi vam,
ki ste poprej začeli ne samo vršiti,
ampak tudi hoteti, že od lanskega leta;
"zdaj delo še dovršite,
da bo pripravljenosti vaše volje primerna tudi izvršitev,
kolikor je v vaših močeh.

Če je namreč volja pripravljena,
je vseč po tem, kar ima, ne pa po tem, česar nima.
Ne da bi bilo drugim olajšanje, vam pa stiska,
temveč po enakosti.

" V sedanjem času naj vaša obilica odpomore njih pomanjkanju,
da bo tudi njih obilica pomoč vašemu pomanjkanju,
da bo tako enakost, kakor je pisano:
»Kdor je veliko nabral, ni imel več
in, kdor je malo, ni imel manj.«

Poslušali smo Božjo besedo

PSALM 111

Odpev: Blagor človeku, ki daje ubogim.

Blagor mu, kdor se boji Gospoda,
kdor se njegovih zapovedi res veseli.
Njegov zarod bo v deželi mogočen;
rod pravičnih bo blagoslovljen. **Odpev.**

Premoženje in bogastvo je v njegovi hiši
in njegova darežljivost vedno ostane.
Vzhaja kakor luč v temi pravičnim,
milostljiv in usmiljen in pravičen. **Odpev.**

Dobro je človeku, ki je usmiljen in posoja,
ki svoje reči ureja po vesti,
vekomaj ne bo omahnil,
pravični ostane v večnem spominu. **Odpev.**

Njegovo srce je stanovitno, ne boji se,
razdeljuje, daruje ubogim,
njegova darežljivost vedno traja,
njegova moč se dviga v časti. **Odpev.**

Aleluja. Jezus Kristus je postal ubog, dasi je bil bogat, da bi po njegovem uboštvu vi obogateli. Aleluja.

EVANGELIJ: VSAK, KDOR PROSI, PREJME

Mt 7, 7—11.

Iz svetega evangelija po Mateju.

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem:

prosite in se vam bo dalo;
iščite in boste našli:
trkajte in se vam bo odprlo.
Vsak kdor prosi, prejme;
in kdor išče, najde;

in kdor trka, se mu bo odprlo.

Ali kdo izmed vas bo dal svojemu sinu kamen, če ga prosi kruha?

Ali bi mu dal kačo, če prosi ribe?

Če torej vi »ki ste hudobni,

znate dajati svojim otrokom dobre darove,

koliko bolj bo vaš nebeški Oče dajal dobro tem, ki ga prosijo.

To je Kristusov evangelij.

Nagovor

1. Na mizi Božje besede sta bila dva odlomka Svetega pisma. V berilu se je oglasil apostol Pavel s pismom Korinčanom. Kristjani v Jeruzalemu so potrebovali pomoč, zadela jih je velika preizkušnja. Bili so na robu preživetja. Apostol Pavel je povabil kristjane v Korintu, naj se v tej stiski oglasijo s svojo velikodušnostjo in darežljivostjo. Cerkev v Korintu naj pomaga Cerkvi v Jeruzalemu. Svojo prošnjo je utemeljil s tremi razlogi:

a) Korinčani so obilno prejeli, zato naj temu primerno pomagajo, kajti Bog človeka obdari z najrazličnejšimi darovi, da jih more deliti drugim. Krščanstvo je socialna karizma. Nihče ni kristjan samo zase. Kristjan mora videti sočloveka v stiski in mu pomagati.

b) Zgled je Kristus, ki je zaradi nas postal ubog, dasi je bil bogat, da bi po njegovem uboštvu mi obogateli (prim. 2 Kor 8,9). Tako moramo ravnati tudi kristjani. Biti moramo solidarni z ubogimi in pomoči potrebnimi, se pravi, njihovo uboštvo moramo vzeti nase tako, da jim od svojega obilja ponudimo pomoč in jih obogatimo. Zaradi pomoči drugim nam ne bo ničesar manjkalo.

c) Po pomoči in delitvi dobrin postajamo eno med seboj. Kristjani v Jeruzalemu niso obdržali evangelija zase. Z oznanjevanjem so ga dali drugim mestom in narodom, ki ga niso poznali in imeli. Tako naj Korinčani pomagajo materialno ubogim kristjanom v Jeruzalemu. Tako bo med njimi enakost. Uresničen bo zadnji stavek berila: »Kdor je veliko nabral, ni imel več, in kdor je malo, ni imel manj« (2 Kor 8,15).

2. V evangeliju izstopajo tri Jezusove besede: Prosite ... išcite ... trkajte! Jezus celo zagotavlja: »Vsak, kdor prosi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo« (Mt 7,8). Krščanska dobrotelost in solidarnost je dajanje, najdenje, odpiranje:

a) **Dajati**, ne samo gmotnih dobrin, denarja, kruha, obleke, marveč tem darovom moramo pridružiti sebe, svojo ljubezen, razumevanje, svoj čas; to je prava dobrotelost in solidarnost!

b) Dobrotelost je, če pomagamo človeku **najti** rešitev iz žalosti in obupa; če mu pomagamo najti in spoznati prave odgovore na življenjska vprašanja; če mu pomagamo najti izgubljenega Boga ...

c) Dobrotelost je **odpiranje** - človeku, ki trka na naša vrata; morda mu odpremo nov svet, svet upanja, miru in ljubezni; ko mu pomagamo odpreti njegove lastne oči za resnico, za prave vrednote, za vse tisto, kar je zanj dobro; to je prava dobrotelost!

3. In v vsem tem nam je **zgled bl. A. M. Slomšek**. Ob 210. obletnici njegovega rojstva si prikličimo v spomin nekaj utrinkov iz njegove dobrotelosti in solidarnosti!

Ko je kot dijak v celjski gimnaziji okušal trdoto dijaškega kruha in šolanja, je dve leti prepuščal zajtrk in večerjo sošolcu (Luki Gerliču), ki si hrane ni mogel plačati, sam pa se je zadovoljil s kosilom pri nekem celjskem dobrotniku. Kakšen čut za sošolca v stiski! V

bogoslovju je iz lastnega nagiba prostovoljno učil bogoslovce slovenščine, da bi mogli pozneje oznanjati Kristusov evangelij v lepem domačem jeziku.

Kot kaplan in župnik je ustanavljal nedeljske šole, da bi mladim s poukom in vzgojo odpiral vrata srečne prihodnosti. Vsak njegov učbenik, vsaka njegova knjiga, mladinski vzgojni spisi, pesmi, vse to je razodevalo njegovo dobrodelnost do mladine in njene izobrazbe.

Leta 1849 je vsem duhovnikom poslal posebno okrožnico in jih povabil, naj podpirajo revne dijake, in dve leti pozneje (1851) je ustanovil »Podporno društvo«, ki je nudilo revnim in nadarjenim dijakom pomoč za šolanje. Iz tega društva je pozneje nastalo dijaško semenišče, ki se je imenovalo po celjskem škofu sv. Maksimilijanu »Maximilianum«. V Mariboru je ustanovil podobno društvo, ki ga je imenoval po ptujskem škofu sv. Viktorinu »Victorinum«. Pozneje je oboje združil v škofijsko dijaško semenišče »Maximilianum-Victorinum«.

Kot škof v Mariboru je ustanovil »Dobrodelno družbo gospá«, kjer so našla pomoč in zavetišče revna dekleta, izpostavljena vsakovrstnemu izkoriščanju, da so se izučile primerne poklica in se pripravile na življenje. Iz te družbe je nastal red šolskih sester.

Leta 1851 je ustanovil Mohorjevo družbo, s katero je naučil preprostega podeželskega človeka pisati in brati, slovenskega kmeta pa umnega gospodarjenja, domače obrti in sploh kmetijstva.

Ko je bil župnijski misijon v Slovenski Bistrici, je povabil na misijonski govor in srečanje tudi berače, danes bi rekli klošarje, in jih pogostil ter obdaril.

Ko je bil misijon v Celju, se je z misijonarji podal v celjski zapor, kjer je tudi zapornike povabil k prenovi življenja in rehabilitaciji njihovega človeškega dostojanstva. Kolika dobrodelnost in solidarnost do odpisanih!

Znana so njegova pastirska pisma, v katerih je obravnaval pereča socialna vprašanja kakor zasvojenost z alkoholom, kajenje, igranje za velike vsote denarja in podobne razvade.

Omembe vreden je Slomškov odločen nastop zoper izkoriščanje otrok. Napisal je prvo slovensko socialno pesem »Ubogi otrok v faberkah«, v kateri ostro kritizira socialno ureditev tedanje družbe in prezgodnje zaposlovanje otrok v tovarni (v Preboldu) in podjetjih.

Teh nekaj utrinkov dobrodelnosti iz Slomškovega življenja in dela nam naj bo spodbuda, da bi v tem pastoralnem letu tudi mi, vsak na svojem mestu in na svoj način, po Slomškovem zgledu uresničevali krščansko dobrodelnost in solidarnost.

Prošnje za vse potrebe

Bratje in sestre, ko smo zbrani pri sv. bogoslužju pred nedeljo blaženega škofa A. M. Slomška ob 210. obletnici njegovega rojstva in molimo za njegovo kanonizacijo, zaupno prosimo Boga, našega nebeškega Očeta, naj posluša in usliši naše prošnje:

1. Gospod Bog, razsvetluj naša srca z milostjo Svetega Duha, da bomo po zgledu bl. škofa Slomška rasli v veri, upanju in ljubezni.
2. Bl. škof Slomšek je bil dober pastir in učitelj Božjega ljudstva; prosimo te za papeža Benedikta XVI., za naše škofe in vse pastirje Cerkve, da nas bodo vodili na pota nove evangelizacije.
3. Na priprošnjo bl. škofa Slomška naj zvesto uresničujemo duhovno poslanstvo in z dobrodelnostjo ter krščansko solidarnostjo služimo vsem, ki so naše pomoči potrebni.

4. Bl. škof Slomšek je veliko molil in delal za duhovne poklice; podeli duha velikodušnosti našim mladim, da se bodo v večjem številu in z odprtim srcem odločali za apostolsko delo v duhovnih poklicih.
5. Ko se veselimo Slomškove beatifikacije in njenih bogatih duhovnih sadov, zaupno prosimo, da bi bili vredni tudi njegove kanonizacije.
6. Prosimo za katehete, učitelje, vzgojitelje in vse, ki so si izbrali bl. škofa Slomška za svojega zavetnika, naj v njegovem duhu uresničujejo svoje poslanstvo, da nam bo sveta vera v vedno večji meri luč, materni jezik pa ključ do zveličavne narodove omike.

Te in vse naše druge priprošnje, ki jih sedaj z darovi polagamo na oltar, usliši ti, ki živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

MOLITEV ZA SLOMŠKOVO KANONIZACIJO

Nebeški Oče!

Blaženi škof Anton Martin Slomšek

je luč na poti našega krščanskega življenja.

Naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,

da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali
v veri, upanju in ljubezni in bodo uslišane naše prošnje
za njegovo kanonizacijo.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,
prosi za nas!

SLOMŠKOVA NEDELJA: 26. september 2010*Jože Goličnik***OTROK LUČI****Uvod v sveto mašo**

Drage sestre in bratje! V drugo desetletje je že stopilo praznovanje praznika blaženega Antona Martina Slomška. Veseli smo, da ga lahko častimo in se mu priporočamo, a naše veselje se bo še pomnožilo, ko ga bo papež razglasil za svetnika in ga vsej Cerkvi dal za priprošnjika in vzornika svetosti. Za to še moramo vztrajno in iskreno moliti.

Letošnje Slomškovo slavje poteka v hvaležnem spominu 210. obletnice njegovega rojstva. Kot učitelj življenja nam bo pomagal odkrivati uboge med nami, se jim približati in jim z ljubeznijo ponuditi našo pomoč.

Božja ljubezen se ne ogiba nobenemu človeku. Najbolj zapostavljen lahko najbolj zablesti.

Vsak človek ima možnost od začetka do konca življenja postati svet, ne glede na to, v kakšnih okoliščinah živi in od kod prihaja.

Blaženi škof Anton Martin Slomšek, ki nam ga Cerkev predlaga kot vzornika, stopa pred nas predvsem s svojo ljubeznijo do Boga in vsakega, predvsem ubogega človeka.

Kdo ali kaj je zaklad našega srca? Vidimo uboge? Kako jim pomagamo? Obžalujmo, da nismo vedno videli ubogih, da jim nismo dovolj pomagali, ker svoje ljubezni nismo krepili z molitvijo in vrednim prejetjem evharistije.

PRVO BERILO: BOŽJA GROŽNJA LAHKOMISELNIM GREŠNIKOM

Am 6,1a.4-7

Berilo iz knjige preroka Amosa.

¹ Gorje vam, lahkomiselni na Sionu,
brezskrbneži na samarijski gori!

⁴ Poležavajo na slonokoščениh posteljah
in se pretegujejo na svojih ležiščih,
jedo jagnjeta od drobnice in teleta iz hleva.

⁵ Derejo se ob brenkanju na harfe,
mislijo, da igrajo na glasbila kakor David.

¹¹ Pijejo vino iz vrčev
in se mazilijo z izbrammi olji,
ne boli pa jih Jožefov polom.

⁷ Zato bodo zdaj korakali na čelu izgnancev
in rezgetanje veseljakov bo utišano.

Božja beseda.

PSALM 146,6-10**Odpev: Hvali, moja duša, Gospoda.**

¹ Gospod varuje zvestobo na veke.

⁷ Gospod pomaga do pravice zatiranim.
Gospod daje kruha lačnim,
Gospod osvobaja jetnike. **Odpev.**

⁸ Gospod odpira oči slepim,
Gospod dviga potrte,
Gospod ljubi pravične.

⁹ Gospod varuje tujce. **Odpev.**

Gospod podpira siroto in vdovo,
pota krivičnih pa uničuje.

¹⁰ Gospod bo kraljeval na veke,
tvoj Bog, o Sion, od roda do roda. **Odpev.**

DRUGO BERILO: OHRANIMO ZAPOVEDI, DOKLER KRISTUS NE PRIDE

1 Tim 6,11-16

Berilo iz prvega pisma apostola Pavla Timóteju.

¹¹ Ti, Božji človek, si prizadevaj za pravičnost,
za pobožnost, za vero, ljubezen, stanovitnost in krotkost.

¹² Bojuj dober boj vere,
sezi po večnem življenju, v katero si bil poklican
in si to lepo izpovedal pred mnogimi pričami.

¹³ Zapovedujem ti pred Bogom, ki vsem stvarjem daje življenje,
in pred Kristusom Jezusom,
ki je pred Poncijem Pilatom dobro pričeval:

¹⁴ Ohrani zapoved, da boš brez madeža in brez graje
do prihoda našega Gospoda Jezusa Kristusa.

¹⁵ Ob tem prihodu se bo ob svojem času
pokazal blaženi in edini vladar,
kralj nad kraljujočimi in Gospod nad gospodujočimi,

¹⁶ ki ima edini nesmrtnost, ki biva v nedostopni luči
in ga noben človek ni videl in ga ne more videti.
Njemu čast in večna oblast!

Amen.

To je Božja beseda.

Aleluja. Jezus Kristusa je bil bogat, pa je postal ubog, da bi vi obogateli po njegovem uboštvu. Aleluja.

EVANGELIJ: V VEČNOSTI IMA VSE DRUGAČNO VREDNOST

Lk 16,19-51

+ Iz svetega evangelija po Luku.

Tisti čas je Jezus rekel farizejem:

¹⁹ »Živel je bogataš.

Oblačil se je v škrlat in dragoceno tkanino
ter se dan na dan sijajno gostil.

Pri njegovih vratih pa je léžal revež,
ki mu je bilo ime Lazar in je imel polno ran po telesu.

²¹ Rad bi se najedel tega, kar je padalo z bogataševe mize,
pa so le psi prihajali in lizali njegove rane.

²² Revež je umrl in angeli so ga odnesli v Abrahamovo naročje.
Tudi bogataš je umrl in so ga pokopali.

" In ko je v podzemlju trpel muke, je povzdignil oči
in od daleč videl Abrahama in Lazarja v njegovem naročju.

²⁴ Zaklical je: 'Oče Abraham, usmili se me in pošlji Lazarja,
da pomóci konec svojega prsta v vodo in mi ohladi jezik,
kajti strašno trpim v tem plamenu.'

²⁵ Abraham mu je rekel:

Otrok, spomni se, da si v življenju dobil svoje dobro,
Lazar pa prav tako húdo;
zdaj je on tukaj potolažen, ti pa trpiš.

²⁶ Vrh tega je med nami in vami velik prepad,
tako da tisti, ki bi hoteli od tod priti k vam, ne morejo,
pa tudi od tam se ne da priti k nam.'

²⁷ Nato mu je bogataš rekel:

'Prosim te torej, oče, da ga pošlješ v hišo mojega očeta.

²⁸ Imam namreč pet bratov;
naj jih posvarí, da tudi oni ne pridejo v ta kraj mučenja!'

²⁹ Abraham mu je dejal:

'Imajo Mojzesa in preroke, té naj poslušajo!'

³⁰ Bogataš pa mu je odvrnil:

'Ne, oče Abraham,
temveč če pride kdo od mrtvih k njim, se bodo spreobrnilo.'

³¹ On pa mu je dejal: 'Če ne poslušajo Mojzesa in prerokov,
se ne bodo dali pripričati, četudi kdo vstane od mrtvih.'«

Poslušali smo Kristusov evangelij.

Nagovor

Božja beseda, ki smo jo slišali na današnjo Slomškovo nedeljo, je pravi navdih za naše razmišljanje o Slomšku kot učitelju dobrodelnosti in solidarnosti.

Priliko o bogatašu in ubogem Lazarju je Jezus povedal farizejem, »ki so bili lakomni na denar« (Lk 16,14).

V svoji pripovedi Jezu postavi pred nas življenjski zgodbi dveh ljudi, ki kljub bližini živita povsem nasprotno življenje. Najprej stopi pred nas bogataš, ki je oblečen v škrlat in dragoceno tkanino ter se dan na dan sijajno gosti. Zadovoljen je s seboj, saj je v očeh javnosti Božji prijatelj, ker je bogastvo znamenje Božjega blagoslova.

Na pragu bogataševe hiše pred vrati leži revež Lazar. Je napol nag, poln ran, ki mu jih ližejo psi. Rad bi se nasitil s hrano, ki jo mečejo bogataš in njegovi gostje v smeti, a mu tudi ostankov ne privoščijo. »Nosi ime Lazar,« kar pomeni, »Bog pomaga,« a ostaja sam s svojo boleznijo, lakoto, nagoto in zavrženostjo.

Ob poslušanju prilike o bogatašu in ubogem Lazarju so se pred našimi očmi zvrstile podobe Lazarjev, ki lačni in žejni, brez strehe nad glavo zahtevajo plačilo za opravljeno delo. Sebe in svoje družine bi radi preživljali z delom in ne miloščino dobredelnih organizacij. Pred nami so delavci, ki so ostali brez dela. Študentje, ki morajo s svojim delom zaslužiti sredstva, da lahko študirajo... To so podobe, ki govorijo, v kakšnih težkih razmerah živijo mnogi naši prijatelji in znanci. So pa tu še podobe revščine in trpljenja ljudi tretjega sveta. Prepad med bogatimi in revnimi se povečuje. Revščina pred vrati ni podoba včerajšnjega dne ampak današnja bridka stvarnost.

Pred nami so podobe sodobnih bogatašev, ki so brezobzirni, neobčutljivi za stisko ljudi, zaskrbljeni so le za svoj kapital in pomnožitev svojega premoženja. Bogastvo in revščina hodita skupaj. Vedno pred nas postavljata vznemirljivo vprašanje, kako premostiti prepad med svetom bogastva in svetom revščine.

Jezus slikovito opisuje sklep zemeljskega življenja bogataša in Lazarja. Revež je umrl in angeli so ga nesli v Abrahamovo naročje. Revež je bolan, nima zdravil, nima nege, je podhranjen, na mrazu in dežju. Smrt mu je rešiteljica. Le Bog mu pomaga. Tudi bogataš je umrl. Vse lahko plača, a ne more uteči smrti. Oba sta umrla, a sta spet vsak na svojem kraju: Lazar v Abrahamovem naročju, na kraju tolažbe in blaženosti, v nebesih, bogataš, ki ima veličasten pogreb, pa pride v kraj trpljenja, ki ga povzroča oddaljenost in nemožnost življenja z Bogom.

Prilika ni pripoved o tolažbi in kazni. Je zgodba, ki na naši poti življenja postavlja vprašanja: Kako lahko ljudje, ki jim je življenje podarilo bogastvo, kljub temu ostanejo občutljivi za stiske svojega bližnjega? Kako priti v stik s človekom, ki živi v povsem drugem svetu? Kako naj začutijo, da prav po stiku z ubogimi postaja njihovo življenje osmišljeno? Kot nekoč so tudi danes razmere in odnosi med svetovi jasno in razločno postavljeni: zgoraj je zgoraj, spodaj je spodaj. Tukaj so bogataši, tam so reveži. Tukaj ugledni ljudje, tam ljudje brez časti. Želje, ki jih bogataš izreka Abrahamu iz pekla, so neuresničljive. Svoj pogled mora usmerit navzgor, kjer je Lazar. Spoznati mora, da je med njima nepremostljiv prepad.

Prilika ne obsoja bogastva, ampak nebrzdano samoljubje, ki človeku ugasne čut za človeško solidarnost. V pripovedi o cestninarju Zaheju Jezus pokaže, kje je pot rešitve za bogataša: »Gospod, glej, polovico svojega premoženja dam ubogim, in če sem koga v čem prevaral, mu povrnem četverno« (Lk 19,8).

Jezusove besede, prevedene v današnjo govorico, pomenijo: s svojim denarjem ustvariti nova delovna mesta, delavcem dati pošteno plačilo za opravljeno delo, plačati prispevke za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, prisluhniti ljudem v njihovih stiskah in potrebah. Prilika o bogatašu in ubogem Lazarju se sklene: »Prosim te torej, oče, da pošleš Lazarja v hišo mojega očeta. Imam namreč pet bratov in posvari naj jih, da tudi oni ne padejo v ta kraj mučenja! Abraham mu je dejal: Imajo Mojzesa in preroke, te naj poslušajo!«

Današnje bogoslužje govori po Mojzesu in prerokih, predvsem pa po od mrtvih vstalem Jezusu Kristusu.

Prisluhnili bomo še blaženemu Antonu Martinu Slomšku, ki nam bo pomagal odpreti oči in srce, da bomo videli ubogega Lazarja, ga oblekli, nahranili in obvezali njegove rane.

V letošnji tridnevni pripravi na današnjo nedeljo smo razmišljali o Slomškovi 210. obletnici rojstva. Izročilo pravi, da so Slomškovi domači ob rojstvu videli nad rojstno hišo svetlobo, ki jim je naznanjala rojstvo otroka, ki bo kot svetilnik svetil ne le nekaj let svojega zemeljskega življenja, ampak da bo njegova svetost kot zvezda vodnica sijala slovenskemu narodu in vesoljni Cerkvi.

Tesno povezan s Kristusom zlasti po obhajanju svete evharistije si je prizadeval, da bi uresničil Jezusovo zahtevo: »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra

dela in slavili Očeta, ki je v nebesih«. Sam v mladosti odvisen od dobrote in očetovske skrbi Jakoba Prašnikarja, je kot duhovnik in škof dozorel v velikega karitativnega delavca. Prav očetovsko je skrbel za dijake, bogoslovce, zapuščena dekleta. Kot pastir je dvignil glas proti krivicam. Bogate in revne je pozival k medsebojnemu spoštovanju in ljubezni.

Ni se bal povzdigniti glasu proti gostilničarjem, ki so kmetom tako dolgo dajali na up pijačo, dokler jih niso spravili na boben, njihove družine pa pahnili v brezno revščine.

Navdihnjen tudi ob priliki o bogatašu in ubogem Lazarju je zlasti zadnja leta svojega življenja, ko je čutil, da se počasi poslavlja od tega sveta, z velikim zanosom spregovoril o nebesih. Za nebesa je vredno žrtvovati vse, tudi življenje.

Med dvanajstimi vrati, ki vodijo v nebesa, so vrata krščanskega uboštva, na katerih piše: »Blagor ubogim v duhu, kajti njihovo je nebeško kraljestvo« (Mt 5,3). Vrata Božje obljube imajo napis: »Blagor lačnim in žejnim pravičnosti, kajti nasičeni bodo« (Mt 5,6). Na šestih vratih je napis: »Blagor usmiljenim, kajti usmiljenje bodo dosegli« (Mt 5,7).

Med petimi ključi nebeškega kraljestva je zlati ključ krščanske miloščine. Sodnik bo ob vesoljni sodbi rekel tistim, ki so lačne nasitili, žejne napojili, nage oblekli, bolnike obiskali ... »Pridite blagoslovljeni mojega Očeta! Prejmite v posest kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta ... resnično povem vam: kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25,34.40).

Kar je Slomšek govoril, je živel. V letošnjem letu krščanske dobrotelosti in solidarnosti nam bo varen kašipot. Učil nas bo krščanske dobrotelosti in solidarnosti, da bo luč ljubezni zasijala v temine naše mračne vsakdanjosti. Naj priključ svetlobo dneva, da bomo v obrazih ljudi, ki jih srečujemo, videli svoje brate in sestre.

Prošnje za vse potrebe

Kar koli ste storili kateremu izmed teh najmanjših bratov, ste meni storili. Česar jim niste storili, tudi meni niste storili. K našemu Gospodu Jezusu Kristusu našemu Gospodu in Bratu zaupno prosimo:

1. Odpri nam oči, da bomo videli stisko ljudi, ki sedijo pred našimi vrati.
2. Vsem nam, ki skupaj obhajamo sveto evharistijo, daj moč in pogum, da bomo drug drugemu z ljubeznijo pomagali.
3. V naši župniji prebudi ljudi, ki bodo osamljenim in razočaranim prižgali luč upanja.
4. Razsvetluj delo politikov, da bodo pri svojem delu za skupno blaginjo vedno imeli pred očmi stiske ubogih in šibkih.
5. Naj čim prej zasije luč svetosti blaženega Antona Martina Slomška vsemu katoliškemu svetu.
6. Podari vsem našim rajnim svoj večni mir.

Dobri Jezus! Usmili se nas, ubogih in šibkih bratov in sester, ki zaupamo v tvojo pomoč. Spodbujaj nas in vodi, da bodo po naših dobrih delih spoznali tebe, ki z Bogom Očetom v edinosti Svetega Duha živiš in kraljuješ vekomaj. Amen.

MOLITEV ZA SLOMŠKOVO KANONIZACIJO

Nebeški Oče!

Blaženi škof Anton Martin Slomšek

je luč na poti našega krščanskega življenja.

Naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,

da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali
v veri, upanju in ljubezni in bodo uslišane naše prošnje
za njegovo kanonizacijo.

To prosimo po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,
prosi za nas!

SLOMŠKOVA TRIDNEVNICA

1. Slomšek nam je luč vere, upanja in ljubezni - 1982 (Jože Vesenjak)
2. Slomšek – apostol slovenskega ljudstva - 1983 (Jože Vesenjak)
3. Slomšek in sveto pismo - 1984 (Viljem Pangerl)
4. Slomšek – apostol cerkvene edinosti - 1985 (Jože Vesenjak)
5. Slovenski kristjan, narodna kultura in škof A. M. Slomšek – 1986 (Jože Vesenjak)
6. Slomšek nas uči prav obhajati sveto evharistijo – 1987 (Jože Vesenjak)
7. Slomšek – dušni pastir božjega ljudstva – 1988 (Jože Vesenjak)
8. Slomšek – učitelj po Jezusu Kristusu – 1989 (Jože Vesenjak)
9. Družina – Slomškova skrb – 1990 (Jože Vesenjak)
10. Slomškov jubilejni triptih - 1991 (Viljem Pangerl)
11. Pastori optimo (ob 130 letnici smrti) – 1992 (Viljem Pangerl)
12. Božji služabnik – 1993 (dr. Marjan Turnšek – Viljem Pangerl – Miha Herman)
13. Slomšek prosi matere in očete za pomoč – 1994 (dr. Marjan Turnšek)
14. Slomškova največja ljubezen – sv. katoliška cerkev – 1995 (Viljem Pangerl)
15. Slomšek – škof (ob 150-letnici posvečenja) – 1996 (Viljem Pangerl)
16. Nebesa morajo biti naša – 1997 (Viljem Pangerl)
17. Vsi Slomškovi spomeniki – 1998 (Viljem Pangerl)
18. S Slomškom na pot svetosti – 1999 (Miha Herman, Jože Goličnik)
19. Evharistija – kruh novega življenja – 2000 (dr. Marjan Turnšek)
20. Odrini na globoko – 2001 (Jože Goličnik)
21. Čas nam prinaša nove naloge – 2002 (Jože Planinšek CM)
22. Evropska razsežnost Slomškovega dela – 2003 (dr. Franc Kramberger, Jože Goličnik)
23. Slomšek – luč za tretje tisočletje (dr. Stanislav Lipovšek, dr. Marjan Turnšek, Miha Herman)
24. Kdor hoče koga vneti, mora sam goreti (Ernest Berložnik, Alojz Vicman, Miha Herman)
25. Vse za večjo čast božjo in zveličanje duš (dr. Franc Kramberger, dr. Jožef Smej, Jože Goličnik)
26. Kristus luč mojega življenja (mag. Alojzij Kačičnik, Vlado Bizjak, Jože Goličnik)
27. Materin nauk – otroku jutranja zarja (Miha Herman, dr. Peter Štumpf, Jože Kužnik)
28. Slomšek – pastir prihodnosti (dr. Franc Kramberger, dr. Stanko Lipovšek, Jože Kužnik)
29. Kdor ubogim daruje, Bogu posoji (dr. Franc Kramberger, dr. Marjan Turnšek, Miha Herman, Jože Goličnik)